ἐποίει γὰρ ταῦτ' εὐλόγως· ἐπιστήμας γὰρ ᾤετ' εἶναι πάσας τὰς ἀρετὰς· ὥσθ' ἅμα συμβαίνειν εἰδέναι τε τὴν δικαιοσύνην, καὶ εἶναι δίκαιον. ἅμα μὲν γὰρ μεμαθήκαμεν τὴν γεωμετρίαν καὶ οἰκοδομίαν, καὶ ἐσμὲν οἰκοδόμοι καὶ γεωμέτραι. διόπερ ἐζήτει τί ἐστιν ἀρετή, ἀλλ' οὐ πῶς γίνεται, καὶ ἐκ τίνων. τοῦτο δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ἐπιστημῶν συμβαίνει τῶν θεωρητικῶν. οὐδὲν γὰρ ἕτερόν ἐστι τῆς ἀστρολογίας, οὐδὲ τῆς περὶ φύσεως ἐπιστήμης, οὐδὲ γεωμετρίας, πλὴν τὸ γνωρίσαι καὶ θεωρῆσαι τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων τῶν ὑποκειμένων ταῖς ἐπιστήμαις. οὐ μὴν ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς οὐδὲν κωλύει πρὸς πολλὰ τῶν ἀναγκαίων εἶναι χρησίμοις αὐτὰς ἡμῖν. τῶν δὲ ποιητικῶν ἐπιστημῶν ἕτερον τὸ τέλος τῆς ἐπιστήμης καὶ γνώσεως· οἷον ὑγίεια μὲν ἰατρικῆς, εὐνομία δὲ, ἢ τοιοῦθ' ἕτερον, τῆς πολιτικῆς. καλὸν μὲν οὖν καὶ τὸ γνωρίζειν ἕκαστον τῶν καλῶν· οὐ μὴν ἀλλά γε περὶ ἀρετῆς, οὐ τὸ εἰδέναι τιμιώτατον τί ἐστιν, ἀλλὰ τὸ γινώσκειν ἐκ τίνων ἐστίν. οὐ γὰρ εἰδέναι βουλόμεθα τί ἐστιν ἀνδρία, ἀλλ' εἶναι ἀνδρεῖοι· οὐδὲ τί ἐστι δικαιοσύνη, ἀλλ' εἶναι δίκαιοι· καθάπερ καὶ ὑγιαίνειν μᾶλλον, ἢ γινώσκειν τί ἐστι τὸ ὑγιαίνειν· καὶ εὖ ἔχειν τὴν ἕξιν μᾶλλον, ἢ γινώσκειν τί ἐστι τὸ εὖ ἔχειν.

Κεφάλαιον ς.

Πειρατέον δὲ τούτων πάντων ζητεῖν τὴν πίστιν διὰ τῶν λόγων, μαρτυρίοις καὶ παραδείγμασι χρώμενον τοῖς φαινομένοις. κράτιστον μὲν γὰρ πάντας ἀνθρώπους φαίνεσθαι συνομολογοῦντας τοῖς ῥηθησομένοις. εἰ δὲ μὴ, τρόπον γέ τινα πάντως, ὅπερ μεταβιβαζόμενοι ποιήσουσιν· ἔχει γὰρ ἕκαστος οἰκεῖόν τι πρὸς τὴν ἀλήθειαν· ἐξ ὧν ἀναγκαῖον δεικνύναι πως περὶ αὐτῶν· ἐκ γὰρ τῶν ἀληθῶς μὲν λεγομένων, οὐ σαφῶς δὲ, προϊοῦσιν, ἔσται καὶ τὸ σαφῶς, μεταλαμβάνουσιν ἀεὶ τὰ γνωριμώτερα τῶν εἰωθότων λέγεσθαι συγκεχυμένως. διαφέρουσι δ' οἱ λόγοι περὶ ἑκάστην μέθοδον, οἵ τε φιλοσόφως λεγόμενοι, καὶ μὴ φιλοσόφως. διόπερ καὶ τῶν πολιτικῶν οὐ χρὴ νομίζειν περίεργον εἶναι τὴν τοιαύτην θεωρίαν, δι' ἧς οὐ μόνον τὸ τί φανερὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ διατί. φιλόσοφον καὶ τὸ τοιοῦτον περὶ ἑκάστην μέθοδον. δεῖται μέντοι τοῦτο πολλῆς εὐλαβείας. εἰσὶ γάρ τινες οἳ διὰ τὸ δοκεῖν φιλοσόφου εἶναι, τὸ μηθὲν εἰς μηθὲν λέγειν, ἀλλὰ μετὰ τρόπου, πολλάκις λανθάνουσι λέγοντες ἀλλοτρίοις λόγοις τῆς πραγματείας καὶ κενοῖς. τοῦτο δὲ ποιοῦσιν ὁτὲ μὲν δι' ἄγνοιαν, ὁτὲ δὲ δι' ἀλαζονείαν· ὑφ' ὧν ἁλίσκεσθαι συμβαίνει

A Et rectè id, quando ſcientias virtutes omnes arbitrabatur, vt iuxta hunc noſſe iuſtitiam, & iuſtum eſſe coincidant: quemadmodum & geometriam, architectonicámque didiciſſe, & geometram, architectúmque eſſe. Quocirca non quo pacto,& ex quibus fiat,ſed quid ſit virtus,veſtigat.Id quod in ſcientiis contemplatiuis vſu venit. neque enim aliud eſt aſtrologiæ,geometriæ, phyſiologiæque officium,
B quàm vt naturam ſubiectarum rerum norint, & intelligant. Sed enim eas ipſas, nihil obſtat, ad res neceſſarias multas vtiles nobis, frugiferáſque fieri. Verùm alius eſt actiuis ſcientiis, alius cognitioni, contemplationíque finis propoſitus, vt ſanitas medicinæ, recta iuris legúmque conſtitutio politicæ. Ergo cùm res quidem honeſtas cognoſcere pulchrum ſit, in virtutis tamen conſideratione, non tam
C quid ſit,quàm è quibus petatur,cognoſcẽdum eſt. Neque enim ſcire quid ſit fortitudo magnopere, ſed fortes eſſe potiùs volumus,non ſcire iuſtitiam, ſed iuſti eſſe, quemadmodum ſani eſſe, benéque habere, quàm ſanitatem, bonúmque habitum cognoſcere.

CAPVT VI.

Probationem verò horum omnium, colligere per rationes oportet,adhibitis teſtimoniis,exempliſque apparentibus.
D Potentiſſimum verò eſt, in omni probatione,confeſſum omnibus teſtimonio propoſito firmare poſſe. Si id nequeas omnino, vel aliquam veriſimilitudinem afferre:reſidet enim penes omnes,aliqua veritatis confeſſio, quæ noſtris confirmandis queat adduci. Nam & ea, quæ verè quidem, ſed minùs apertè dicuntur, perſpicua fiunt,ſi confuſa notioribus commutaris. Rationes porrò in vnaquaque metho-
E do vel philoſophicè, vel ſecus adhibentur,quæ etiam in politicis, haud ſuperuacuè ita accommodantur,vt non ſolũ quid, ſed quare quid (quod philoſophi eſt propriũ)intelligatur.Qua in re animaduerſio accurata requiritur.Quia enim philoſophi cum apparet nihil, ſi nihil appareat dicere, ignorantes ſæpe in rationes peregrinas incidunt,tractationéſque inanes aduocãt: idque vel per ignorantiam, vel etiam in-
F ſolentiam, qua fit vt nonnunquam periti,

λογικὸν